

Den Haag, 9 december 2021,
Onderwerp: Optimaliseren basispolitieonderwijs.

Inleiding

Het basispolitieonderwijs (BPO) is recentelijk ingrijpend veranderd. Waar een reguliere doorontwikkeling logisch is in een veranderende maatschappij waarin ook de politiefunctie zich aanpast, is deze verandering van het politieonderwijs tot stand gekomen tegen de achtergrond van een te lang uitgebleven instroom om de grote uitstroom van politiecollega's op te vangen. Onder grote druk is gewerkt aan een vernieuwd onderwijsstelsel, een verkorting van de opleidingsduur en verhoging van de instroom, een prestatie van formaat die nog wel de nodige aandacht vraagt. Het politieonderwijs is één van de thema's van de ombudsfunctionaris politie en daarover is in 2020 een advies uitgebracht ([link](#)). Mede naar aanleiding van ontvangen signalen heeft de ombudsfunctionaris zich verder in dit thema verdiept door in gesprek te gaan met de verschillende partijen en meerdere leer- en ontwikkelplekken (LOP) te bezoeken. Tijdens deze (digitale) bezoeken aan de leer- en ontwikkelplekken in de eenheden en de verschillende locaties van de politieacademie (PA) is gesproken met veel betrokken collega's van hoofden realisatie tot student en van sectorhoofden OBT/PA tot praktijkbegeleider in de eenheid, programmadirecteur PO21 en de directeur van de PA. De opbrengst van deze gesprekken zijn meer in detail gedeeld met de programmadirecteur PO21 met als doel bij te dragen aan het optimaliseren van het basispolitieonderwijs. In dit advies wordt meer op hoofdlijnen ingegaan op onze bevindingen.

Politieacademie (PA)

De snelheid van implementatie van het PO21 geeft onrust onder studenten en docenten. Dit speelt extra bij het omzetten van studenten van het oude onderwijs naar het PO21. De schaarste aan docenten wrekt zich in de daadwerkelijke contacturen met studenten. Volgens docenten en studenten is in de 1^e drie maanden van de opleiding meer contact en frontaal onderwijs noodzakelijk om het portfolio onderwijs succesvol te kunnen laten zijn.

Operationele begeleiding en training (OBT)

De lijnverantwoordelijkheid voor de studenten is belegd bij OBT. De trajectbegeleider als lijnchef heeft echter slechts beperkt zicht op de studieresultaten van de studenten. Systemen worden matig gevuld en er lijkt sprake van onvoldoende overdracht tussen PA, OBT en eenheden.

Studenten voelen zich regelmatig verloren in het nieuwe onderwijs. Zicht op houding en gedrag van studenten is beperkt en signalen over pestgedrag komen niet altijd goed door, waardoor een sociaal onveilige situatie kan ontstaan.

Volgens studenten en docenten komen niet alle nieuwe collega's startbekwaam van de opleiding.

Eenheden

Voor de praktijkbegeleiding zijn binnen elke eenheid leer- en ontwikkelplekken (LOP) ingericht. Deze LOP's zijn nog niet overal gereed, soms ongelukkig gekozen en ingericht en zijn er onvoldoende werkplekken.

Er zijn onvoldoende en goed opgeleide praktijkbegeleiders, waardoor studenten worden gekoppeld aan collega's die onvoldoende kennis en ervaring van het nieuwe basispolitieonderwijs hebben. Het animo om praktijkbegeleider te worden is laag door de terugval van onregelmatigheidstoelage ondanks de tijdelijke compensatie.

Door capaciteitsproblemen bij de PA zijn er onvoldoende docenten fysiek op de LOP aanwezig. Dit leidt ertoe dat door praktijkbegeleiders lesprogramma's zijn gemaakt. Vaak sluiten docenten niet meer aan bij het overleg met de begeleidingsteams, waardoor belangrijke informatie over het verloop van de opleiding niet wordt gedeeld. Door lesuitval op de PA worden studenten naar de LOP gestuurd zonder dat de eenheid een praktijkbegeleider ter beschikking heeft.

Advies ombudsfunctionaris

Reeds eerder heeft de ombudsfunctionaris geduid op de complexe toedeling van verantwoordelijkheden rond studenten. Ideaaltypisch zou de zogenaamde driehoek tussen PA, OBT/PDC en eenheden moeten worden vereenvoudigd, maar zolang deze situatie gehandhaafd blijft zal de afstemming daartussen cruciaal zijn en verbeterd moeten worden op zowel strategisch, tactisch en operationeel niveau. De vele schakel- en overdrachtsmomenten maken dit stelsel kwetsbaar. PO21 wordt onder grote druk ingevoerd terwijl nog niet alle voorwaarden ingevuld zijn. Er wordt op alle niveaus hard gewerkt, maar zowel aan de kant van studenten als van de organisatie kraakt het. Om te voorkomen dat collega's omvallen, afvallen of afhaken geven meerdere betrokkenen aan dat een adempauze op de plaats zijn, maar deze ruimte lijkt er niet te zijn met het oog op de onder druk staande politiecapaciteit.

Anderzijds geldt dat als temporisering van instroom niet aan de orde kan zijn, de organisatie alle voorwaarden dient te scheppen om de grote stroom van nieuwe collega's goed te kunnen opleiden en te begeleiden, zowel in de opleidingsfase tot startbekwaam, maar ook in de fase daarna van startbekwaam tot vakbekwaam.

In ieder geval dient de afgesproken uitbreiding van het aantal docenten daadwerkelijk gerealiseerd te worden. De eenheden moeten zich naast het inzetten van voldoende gekwalificeerde praktijkbegeleiders in de onderwijsfase voorbereiden op een gedegen begeleiding van startbekwame collega's om deze tot vakbekwaam te begeleiden.

Dit vraagt wellicht onorthodoxe maatregelen en in ieder geval keuzes in tijden van schaarste. Monitoring, evaluatie en waar nodig bijsturing van deze majeure beweging is cruciaal.

Letty Demmers- Van der Geest
Ombudsfunctionaris politie